

Programy
pro rodiny s dětmi

Kam za kulturou

Tipy na výlet

Kterak se Litomyšl stala městem lázeňským

Myšlenka založit v Litomyšli lázně vznikla již před osmnácti lety na schodech hostince U Černého orla. Po otevření Váchalovy ulice, zdobené sgrafity z Váchalova Krvavého románu, seděl před touto důležitou litomyšlskou hospodou nakladatel Ladislav Horáček spolu s tehdejší starostou Miroslavem Brýdlem a přemýšleli u piva.

„Protože se ve Váchalově Krvavém románu z roku 1924 píše, že Litomyšl je město lázeňské, chtěl jsem, abychom postavili lázeňskou promenádu Na Bělidlech, v místech, kde se mělo rušit dřívější velké autobusové nádraží,“ vzpomínal před lety majitel nakladatelství Paseka Ladislav Horáček. Oba pánové se tehdy rozhodli dát podnět radě a zastupitelstvu města, aby se vznikem lázní v Litomyšli zabývaly. Na zasedání zastupitelstva předložili návrh usnesení, které vyzývalo k naplnění odkazu Josefa Váchala z Krvavého románu a zřízení léčebných lázní v Litomyšli. Zastupitelstvo „literární“ usnesení, které platí

dodnes, schválilo. Následoval průzkum v lokalitě u autobusového nádraží, kde se nachází bohaté termální ložisko spodní vody. To se však ukázalo být příliš hluboko, proto z vrtu, který by byl moc nákladný, nakonec sešlo.

Když nemůžeme mít lázně skutečné, budeme mít Lázně ducha

Před pěti lety přišel do Litomyšle Jaroslav Vencel, který od nakladatele Ladislava Horáčka koupil dům ve Váchalově ulici. „Ten, kdo přijede do Litomyšle, je nadšen. Kdo v Litomyšli žije, jedinečnou atmosféru města často nevnímá,“ vysvětlil Jaroslav Vencel fakt, o kterém píše již Josef Váchal v Krvavém románu slovy: „Bohužel, tamější lázně vyhledávány jsou jen domorodci...“ „Tři roky jsem rekonstruoval tento dům a do Litomyšle dojížděl. Bylo mi líto, že zde návštěvníci nejsou častěji, například po skončení festivalu Smetanova Litomyšl...“ uvedl Jaroslav Vencel, spoluautor myšlenky a projektu založení Lázní ducha.

V roce 2012 byla slavnostně zahájena 1. litomyšlská lázeňská sezóna. Zčásti recesistický počín získal nový rozměr, když starosta města Třeboně a předseda Sdružení lázeňských míst ČR Jiří Houdek nabídl Litomyšli, aby se stala přidruženým členem Sdružení lázeňských míst. „Litomyšl je jedno z nejkulturnějších měst, co znám – i když to někteří jeho obyvatelé pozapomněli. Mezi dlažebními kostkami vyvěrá pramen ducha Bedřicha Smetany, Aloise Jiráska, Boženy Němcové, Terézy Novákové, Josefa Portmana, Josefa Váchala, Magdaleny Dobromily Rettigové... Ten duch tady vždycky byl – v 19. století Litomyšl válcovala Praha,“ upozorňoval před lety Ladislav Horáček.

LITOMYŠL
lázně ducha

Zámecký areál Litomyšl - perla české renesance a památka UNESCO

Státní zámek Litomyšl, který byl v roce 1999 zapsán na Seznam světového dědictví UNESCO, je jednou z nejvýznamnějších čistě renesančních památek na našem území. Stavba vychází z podoby italské šlechtické rezidence, jež byla přizpůsobena místním podmínkám. V 60. až 80. letech 16. století ji na místě bývalého středověkého hradu nechal postavit Vratislav z Pern-

štejna jako dar pro svou ženu Marii Manrique de Lara. Renesanční sídlo doplnily v 17. a 18. století barokní úpravy, provedené rody Trauttmansdorffů a Waldstein-Wartenbergů. Unikátem evropského významu je dochované zámecké rodinné divadlo z roku 1797 i bohatá sgrafitová výzdoba, čítající až osm tisíc rozdílných psaníček na ploše stěn o výměře osmi hektarů.

Otevřeno:
Květen: Út - Ne, 10 - 16 hod.
Červen: Út - Ne, 10 - 17 hod.
Červenec - srpen: Út - Ne, 10 - 18 hod.
Září: Út - Ne 10 - 17 hod.
Mimo otvírací dobu je prohlídka možná po telefonické dohodě.
tel.: 461 615 067
Poslední prohlídka začíná vždy hodinu před koncem otvírací doby. Můžete si vybrat základní či prodlouženou prohlídkovou trasu.

Muzeum představí Unikáty z doby Karla IV.

Doba Karla IV., jehož 700. výročí narození si letos připomínáme, je v Litomyšli spjata s událostí celostátního významu - založením nového biskupství v r. 1344. Na výstavě spolupřipravené Státním okresním archivem Svitavy se sídlem v Litomyšli budou představeny unikátní listiny z doby existence litomyšlského biskupství (1344-1421) a zajímavé archeologické nálezy včetně lebky z nedávno prozkoumaného pohřebiště a rekonstrukce obličeje středověkého Litomyšlana. Výstava v Regionálním muzeu v Litomyšli je otevřena od 15. do 29. května.

Vypůjčte si audioprůvodce

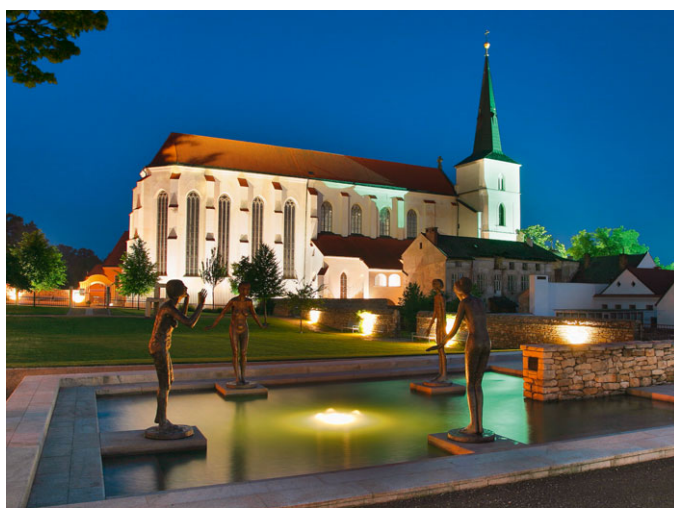
Informační centrum Litomyšl nabízí pro turisty individuální prohlídku města se zapůjčeným audioprůvodcem. Audioprůvodce je poskytován až na pět hodin, aby se turisté po cestě za památkami Litomyšle mohli libovolně zastavovat, ať už na oběd, kávu, nebo jen tak relaxovat. Audioprůvodce je k zapůjčení v infocentru na Smetanově náměstí nebo v Zámeckém informačním centru v ceně 100 Kč. Na cestě po Litomyšli vás bude provázet hlas redaktora Radiožurnálu a ČRo Pardubice Martina Karlíka. Nahrávku si lze poslechnout ve třech jazykových mutacích - čeština, angličtina nebo němčina.

Kostel Povýšení sv. Kříže s proboštstvím

Proboštský kostel Povýšení sv. Kříže byl původně vybudován jako součást augustiniánského kláštera, založeného v roce 1356 Janem ze Středy, tehdejším litomyšlským biskupem a kancléřem Karla IV. Po obsazení Litomyšle husity a zániku kláštera byla ke kostelu v roce 1428 přenesena fara z kostela sv. Klimenta v hradním areálu. Zničený konvent dnes připomínají pouze oblouky křížové chodby na jižní straně kostela, kaple sv. Josefa se sakristií a pravděpodobně i část kaple sv. Markéty, dnes součástí budovy děkanství. V blízkosti kostela byla založena škola, která v těchto místech fungovala až do roku 1777. Kostel prošel požáry i mnoha přestavbami. Vedle gotických prvků zde nalezneme také znaky renesanční, přičemž velká část vybavení

kostela je ze druhé poloviny 18. století. Barokní budova děkanství, dnes proboštsví, byla postavena v letech 1758-1763. Za zmínku stojí i jedinečné varhany, které v budově

kostela nahradily ty z počátku 20. století a patří k největším nástrojům svého druhu ve východních Čechách.

Potřebujete informace?

Informační centrum Litomyšl
Smetanovo náměstí 72
Litomyšl, 570 01
Tel./fax: +420 461 612 161
email: ic@litomysl.cz
www.ticlitomysl.cz
www.litomysl.cz

Znovuzrození piaristického chrámu Nalezení sv. Kříže

Piaristický kostel byl vystavěn v letech 1714–1725 dle návrhů významného barokního stavitele Giovanni Battisty Alliprandiho. Po Alliprandiho smrti vedl dostavbu František Maxmilián Kaňka. Kostel byl spolu s kolejí, piaristickými školami (dnešní regionální muzeum) a klášterními zahradami součástí piaristického kláštera. Čtyřikrát vyhořel a od 50. let 20. století postupně chátral. Až v letech 2010–2015 proběhla kompletní rekonstrukce památky na základě projektu architektonické kanceláře Štěpán architekti. Díky projektu Revitalizace zámekého návrší, který byl financován z prostředků Integrovaného operačního programu, se tak v roce 2015 kostel po dlouhých desetiletích opět otevřel veřejnosti. K návštěvě vybízí expozice barokního umění Andělé na návrší, umístěná v horních patrech

kostela, nová vyhlídka mezi věžemi, dětský program Vzhůru k andělům, ale třeba i moderní výtvarné intervence do sakrálního prostoru z dílny umělecké dvojice Václav Ci-

gler, Michal Motyčka. V prostorách chrámu se příležitostně konají slavnostní mše a koncerty. V letní sezóně zpestří nedělní návštěvu pravidelná varhanní matiné.

První živý zvon je díky vašim darům na světě

Od soboty 30. dubna si můžete prohlédnout v chrámu Nalezení sv. Kříže první z trojice nových živých zvonů. Zvon jménem Panna Marie je opatřen umělecky ztvárněným citátem z Bible od výtvarníka Václava Kočího, váží 380 kg a má průměr 880 mm. V blízké budoucnosti by měly být odlity i zvon se jménem Sv. Václav (váha 750 kg, průměr 1050 mm) a Sv. Josef (váha 320 kg, průměr 800 mm). Poslední zvony byly zrekvírovány a zničeny již v roce 1942. V tuto chvíli je Li-

tomyšl jedním z mála měst, které nemá zvony „živé“. Dodejme, že na pořízení živých zvonů je vyhlášena veřejná sbírka. Přispět můžete do kasičky, uzavřít lze i darovací smlouvu. Další možností je zaslat příslušný finanční obnos na číslo účtu: 107-6430890207/0100. Předem děkujeme za každý váš dar.

Smetanovo náměstí - srdce a živé centrum města

Významnou část historického jádra města zabírá plocha Smetanova náměstí. Téměř pět set metrů dlouhé prostranství, obklopené domy s povětšinou barokními,

klasicistními a empírovými fasádami, jej činí jedním z nejdelších náměstí v Evropě. Díky arkádám, jimž se v Litomyšli říká odjakživa podsíně, projdete takřka celé ná-

městí i za deště suchou nohou. Věž historické radnice s funkčním secesním orlojem dělí náměstí na dvě poloviny. Dominantou horní části je mariánský sloup, vedle kterého stávala barokní kašna. Na dolní konci náměstí najdete pomník nejvýznamnějšího litomyšlského rodáka, skladatele Bedřicha Smetany od sochaře Jana Štursy. Na litomyšlském náměstí v minulosti bydlela celá řada významných osobností – namátkou Bedřich Smetana, Alois Jirásek, Božena Němcová nebo Julius Mařák a další. Přítomnost dřívějších slavných obyvatel připomínají informační bronzové tabulky umístěné na fasádách domů.

Dům U Rytířů

Dům U Rytířů je jednou z nejstarších staveb na náměstí a patří ke skvostům renesanční městské architektury českých zemí. Po velkém požáru v roce 1540 jej začal stavět kamenický mistr Blažek, který průčelí pojal jako ukázkou svého umění. Fasádu domu vyzdobil reliéfní dekorativní a figurální výzdobou, jejíž náměty jsou čerpány z dobových grafických předloh. Dům získal dnešní jméno díky povídce Aloise Jiráska – „U rytířů“. Kromě rytířů zdobí fasádu ještě další figury – student, kupec, mořská panna, lev nebo jednorožec. V interiéru se dochoval renesanční kazetový strop a reliéfně zdobené kamenné pilíře. V budově sídlí Městská galerie Litomyšl, která zde pořádá výstavy převážně moderního výtvarného umění.

Možná nevíte, že...

V Litomyšli na Bernardce, naproti pobytové lávce přes řeku Loučná, stávala ještě před osmačtyřiceti lety synagoga. Synagoga v románsko-maurském slohu byla postavena podle projektu architekta a stavitele Čenka O. Staňka z Vysokého Mýta a dokončena v roce 1910.

Synagoga byla poškozena za II. světové války. Po válce došlo k její opravě a sloužila jako skladiště, později prodejna. V roce 1968 byla synagoga zbourána. Na místě tehdejší čtvrti Bernardka pak vyrostlo panelové sídliště. Dnes je na místě památník připomínající odsun Židů a existenci synagogy.

„Na zámek nejdu, tam už jsem jednou byl“ aneb zámecké novinky

„Na zámku jsem byl se školou ve třetí třídě.“ „Na zámek nejdu, tam už jsem jednou byl.“ „My zámek známe, my jsme místní.“ Podobné věty jsou na zámku i ve

městě ke slyšení dnes a denně. Ale je opravdu pravda, že když jsem byl na zámku před 23 lety se školou, že mě tam nic nepřekvapí? Tak schválně! Od roku 2013 pro-

chází zámecké pokoje rozsáhlými změnami. V reprezentačních sálech byly umístěny portréty majitelů, které se schovávaly v depozitářích zámku v Lysicích, na Hrubém Rohozci nebo na Sychrově. Návštěvníci tak poprvé v novodobé historii zámku mohou pohlédnout do tváře původním aristokratickým majitelům. Baroknímu kavalíru Františkovi z Trauttmansdorffu, za kterého vznikly barokní pokoje, ale také nádherný piaristický kostel Nalezení sv. Kříže. Prohlédnout si mohou jeho dvě krásné dcery Eleonoru a Marii Josefu a také jejich partnery – především Františka z Waldstein-Wartenbergu. On a jeho syn Jiří Kristián přinesli na Litomyšl lesk dvorského divadla. Pod jejich vlivem vznikl místní skvost – zámecké divadlo z roku 1797. Připomenuti jsou i poslední majitelé z rodiny Thurn-Taxisů.

Reprezentační pokoje jsou postupně zařizovány původním nábytkem z Litomyšle. Věcmi, které byly od konce 18. století opravdu používány majiteli. Jedná se třeba o luxusní sedací soupravu v Audienčním sále nebo téměř tři desítky kusů biedemeierového nábytku v Modrém či Dámském hudebním pokoji. K vidění je nově na zámku také jediné původní piano z poloviny 19. století, opravený zdobný štukový strop v Bitevním sále nebo nejstarší dochovaná rokoková výmalba v tzv. Čítárně. A mnohem víc. Zámek mění svou vnitřní podobu na vznešené sídlo vysoce postavených aristokratů, jakým vždy byl, ale především jím byl v 18. a 19. století.

Ještě jste si jisti, že zámek znáte jako svoje boty? Těšíme se na vás.

Architektonické prohlídky

Provedeme vás po zámeckém návrší, kde již řadu let vstupuje do harmonického dialogu nová architektura s architekturou historickou. Prohlídkový okruh je zaměřen na historické budovy, které byly v posledních několika letech kompletně zrekonstruovány v rámci projektu Revitalizace zámeckého návrší. Hlavním tématem těchto speciálních prohlídek je vztah soudobé architektury a historické zástavby. Prohlídky představují jednotlivé objekty v historickém kontextu a zároveň přibližují architektonické koncepce jejich obnovy a současné využití.

Prohlédněte si s námi tuto jedinečnou lokalitu i její běžně nepřístupné prostory a nahlédněte na ni zcela novými očima. Prohlídka trvá 60 až 90 minut. Začátek u pokladny v kostele Nalezení sv. Kříže. Vstupné: 40 Kč / 60 Kč. Pravidelné prohlídky květen – říjen vždy v sobotu a v neděli v 15 hodin. Mimořádné prohlídky lze objednat na info@zamecke-navrsi.cz nebo na tel. 461 653 491.

Projděte se úchvatnými dějinami Litomyšle - interaktivní výstava pro malé i velké

Celoročně přístupná nová stálá expozice v regionálním muzeu Litomyšl – město kultury a vzdělanosti představuje nebývale bohaté dějiny města od jejich počátků až do současnosti. Prohlédnout si můžete pozůstatky středověké zástavby kolem tzv. scholastikovy brány tak, jak byly archeology objeveny v roce 2013, nejstarší fotoaparát v ČR, katovský meč, funkční repliku Křížkovy obloukové lampy, motocykl ESO 500 a řadu dalších unikátů. Pro (nejen) mladší náv-

štěvníky je připraven pestrý interaktivní program – můžete si například vyzkoušet, jak staří kartografové měřili vzdálenosti, obléknout se do kopií měšťanského a lidového oblečení z 19. století či si zahrát hru Za starého mocnářství. Nepřehlédnutelná je dětská expozice Račte vstoupit s „replikou“ litomyšlského náměstí v „dětské“ velikosti a řadou zábavných prvků pro děti. V nové expozici se rozhodně nudit nebudete.

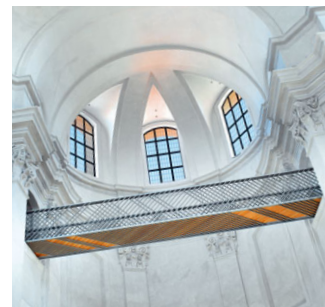

Funkční replika Křížkovy obloukové lampy

Portmoneum - unikátní Museum Josefa Váchala

Nenápadný dům v ulici Terézy Novákové skrývá poklad, jenž na světě nemá obdoby a který každoročně obdivují tisíce návštěvníků z tuzemska i zahraničí. Na přání Josefa Portmana, litomyšlského úředníka, soukromého tiskaře a mecenáše umění, vyzdobil mezi lety 1920–1924 umělec Josef Váchal dvě místnosti objektu svými nástěnnými malbami a vyřezávaným nábytkem. Kromě prezentace Váchalova díla zaujme návštěvníky také „napínavý příběh“ restaurování objektu, který byl za komunistického režimu v havarijním stavu. Použitá metoda transferu nástěnných maleb a jejich restaurování byla unikátní a velice úspěšná. V souvislosti s restaurováním Portmonea vznikla později v Litomyšli restaurátorská škola, která je dnes samostatnou fakultou Univerzity Pardubice.

Moderní architektura v Litomyšli

Od roku 1990 vznikala v Litomyšli celá řada kvalitních moderních staveb, na kterých se podíleli přední čeští architekti. Nekoordinovaný stavební boom raných 90. let se městu také díky působení městské architektky vyhnul. Renomovaný historik architektury profesor Ros-

islav Švácha nazval tento fenomén „litomyšlským zázrakem“. Rostoucí zájem zahraničních i tuzemských návštěvníků o prohlídky moderní Litomyšle jeho slova z roku 2001 jen potvrzuje: „Nikde v českých zemích se na tak malém území nepostavilo tolik prvotříd-

ních budov. Žádné jiné naše město rovněž nenalezlo harmoničtější vztah mezi péčí o starou a péčí o novější architekturu.“ Specializované materiály o moderní architektuře v Litomyšli jsou k dispozici v informačních centrech.

Ubytujte se v památce UNESCO

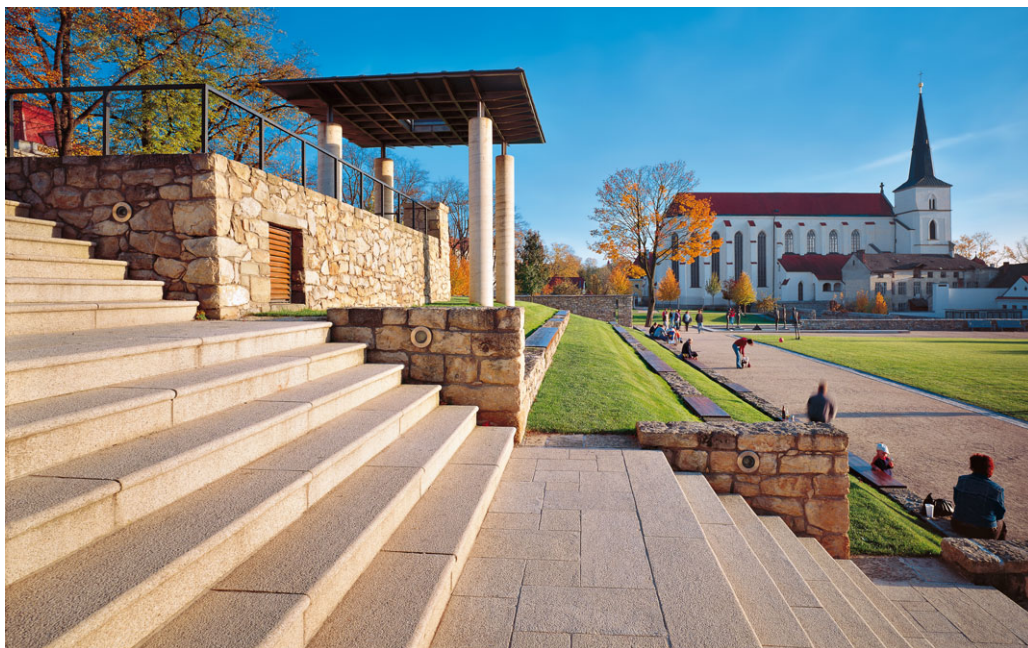
Evropské školicí centrum

Barokní zámecký pivovar, kde se roku 1824 narodil zakladatel české národní hudby Bedřich Smetana, nabízí levné ubytování s vyšším standardem a hotelovými cenami. Soukromé pokoje ve vysokých pivovarských krovech jsou jednolůžkové až čtyřlůžkové. Pro náročné hosty jsou připraveny pokoje s výhledem do zámeckých arkád. Zámecký pivovar, prostor pro vaše ubytování i kongresovou turistiku. Kontaktujte Evropské školicí centrum o. p. s., tel.: 461 611 051, www.esclitomyzl.cz

Ubytování s múzami

Tři velké stylové apartmány v areálu zámeckého pivovaru jsou ideálním místem pro rodinné pobyty, svatební cestu nebo romantický výlet.

Dvou až čtyřpokojové byty v bývalém zámeckém pivovaru nabízejí krásný výhled do prvního zámeckého nádvoří a na průčelí zámku. Dobové i designové zařízení připomíná bohaté kulturní tradice Litomyšle. V každém apartmánu je koupelna s vanou nebo se sprchovým koutem, WC, televize, bezplatné Wi-Fi a dobře vybavená kuchyň s varnou deskou, mikrovlnou troubou, chladničkou a bohatou sadou pro vaření i servírování. Více informací na www.apartman.smetanavalitomyzl.cz

Klášteřínské zahrady, 2000, V. Babka, R. Květ, Z. Sendler - nejnavštěvovanější místo v Litomyšli.

ArchiMyšl - Litomyšl se opět připojí k oslavám Světového dne architektury

Ve dnech 1. - 3. října se Litomyšl opět připojí k oslavám Světového dne architektury. V pořadí již pátá ArchiMyšl přinese besedy s architekty, projekce, komentované architektonické prohlídky i projížďky a další zajímavé akce. Organizátoři by rádi na sobotu uzavřeli

silnici I/35, aby si Litomyšlané mohli vyzkoušet, jaké to je mít Litomyšl bez průtahu.

V rámci ArchiMyšle bude v muzeu otevřena výstava, která představí město jako jednoho z klíčových center současné architektury. Kurátor Petr Volf a architekt výstavy

David Vávra nazvali expozici pracovně Litomyšl - hlavní město české architektury. Výstava bude koncipovaná jako putovní a měla by představit moderní Litomyšl i za hranicemi České republiky. V Litomyšli bude k vidění od 1. října do 20. listopadu.

nezapomeňte také navštívit

Přístavba piaristické koleje

2015, Aleš Burian

Městská sportovní hala

1998, Aleš Burian, Gustav Křivinka

Zámecká jízdárna

2013, Petr Hájek, Jan Šépka, Tomáš Hradečný

Nový kostel Církve bratrské

2010, Zdeněk Fránek

58. Smetanova Litomyšl 9. června - 3. července

Hlavní událostí litomyšlského kulturního života je bezpochyby Mezinárodní hudební festival Smetanova Litomyšl. Ten se každoročně koná v nádherném prostředí renesančního zámku, jehož nádvoří se promění v kamenné divadlo s prvotřídní akustikou. První ročník fes-

tivalu se konal v roce 1949, proto je Smetanova Litomyšl hned po Pražském jaru druhým nejstarším festivalem u nás. V letošním roce programovou nabídku tvoří více než tři desítky hudebních pořadů pro více než 25 000 návštěvníků. Výtvarným protějškem hudební

části festivalu je cyklus výstav Smetanova výtvarná Litomyšl, do které se zapojuje většina galerií ve městě.

Více na www.smetanovalitomysl.cz a www.vytvarna.smetanovalitomysl.cz

Music Club Kotelna

Koncerty, music party různých žánrů a filmové projekce. Místo, kde účinkují přední interpreti domácí scény, zvukná jména alternativnějšího směru i zahraniční hvězdy - to je Music Club Kotelna. Do konce roku 2016 zde vystoupí například

Bára Poláková, Dan Bárta, Laco Deczi a Celula New York, Divadlo Sklep, J.A.R., Midi Lidi, UDG, Jelen a další.

Jde pravděpodobně o první rockový klub v republice, jehož otevření v roce 1994 iniciovala místní radnice.

Mladá Smetanova Litomyšl

Koncerty, happeniny, divadlo, performance. Již 43. ročník festivalu klasické hudby a jazzu pro mladé publikum s názvem Mladá Smetanova Litomyšl proběhne ve dnech 15. - 18. září.

Mezinárodní houslové kurzy

21. mistrovské houslové kurzy pod vedením profesora Milana Vítka přivedou do Litomyšle od 17. července do 7. srpna studenty z celého světa. Výsledky své práce představí na koncertech pro veřejnost.

Mezinárodní festival outdoorových filmů

Čtrnáctý ročník oblíbeného festivalu outdoorových filmů proběhne ve dnech 6. - 8. listopadu v Music Clubu Kotelna. Festival se koná ve více než čtyřiceti městech ČR, SR a Ruska.

Netypická ochutnávka z festivalové kuchyně

#ujizdimNaSmetance Středa 15. června v 17 hodin, Zámecké nádvoří

Nenechte si ujít premiéru interaktivního pořadu sestaveného z hudebních zajímavostí, hádanek a perliček koncertních síní, filmového plátna i televizní obrazovky. Při tomto představení se telefony nevypínají a klasika se nebere moc vážně. Vítěz hlavní soutěže si odnese domů mobilní telefon! Průvodní slovo přednese beatboxer s uměleckým jménem En.dru. Orchester Filharmonie Brno řídí dirigent Pavel Šnajdr.

Prime Time Voice a Cigánski Diabli

Neděle 3. července v 16 hodin, Klášteří zahrady, vstup volný

Již tři roky je závěr festivalu spojen s živým koncertem a následnou projekcí pro veřejnost v Klášteřích zahradách. Letos se návštěvníkům představí dámské vokální trio Prime Time Voice a především světoznámý bratislavský soubor virtuózních muzikantů Cigánski Diabli. Od 19.30 hodin bude následovat přímý přenos Velkého finále přímo ze zámeckého nádvoří. Užijte si festival také v Klášteřích zahradách. Akce se koná pouze v případě příznivého počasí.

Setkání přátel komorní hudby

Výuka hry na hudební nástroje, tvůrčí dílny a festival večerních koncertů pro veřejnost. 43. setkání přátel komorní hudby a mezinárodní interpretační kurzy proběhnou ve dnech 4. - 15. července.

Olbram Zoubek slaví 90. narozeniny. Navštivte výstavu jeho díla

Olbram Zoubek strávil za minulého režimu sedmáct let restaurováním sgrafitové výzdoby litomyšlského zámku. Sochař, který je výraznou postavou českého výtvarného umění, oslavil 21. dubna 90. narozeniny. Dílo tohoto autora, jenž je již řadu let rozkročen mezi Prahou a Litomyšlí, můžete potkat na mnoha místech v republice. Olbram Zoubek je tvůrcem mnoha pomníků hrdinům, památníků i soch ve veřejném prostoru. V roce významného životního jubilea tohoto umělce máte v Litomyšli možnost vidět hned dvě rozsáhlé výstavy. V sídle městské galerie, litomyšlském domě U Rytířů, můžete až do 26. června navštívit expozici s názvem Olbram Zoubek - sochy.

Velká stálá výstava Zoubkova díla je již řadu let umístěna v podzemních prostorách Státního zámku Litomyšl, v rozlehlém zámeckém sklepení.

„K sochám, které můžete vidět v zámeckém sklepení, mám stejný vztah jako k těm, co zůstaly doma. V Litomyšli je ale na tyto sochy místo a je to místo výjimečně krásné. Na stěnách litomyšlského zámku jsem při restaurování strávil třetinu svého života. Pak jsem se spustil do podzemí, do základů – a tam trávím zbytek života. Za vším hledej ženu – byl to nápad Pavly Brýdlové,” zve k návštěvě expozice Mistr Zoubek, který svým hlasem provází expozici prostřednictvím audioprůvodce.

Jiří Sozanský, 1969 Rok zlomu

Výstava v Regionálním muzeu v Litomyšli bude prezentovat výtvarná díla, která se vztahují k roku 1969 a k Janu Palachovi, jehož mimořádný čin sebeobětování autor umělecky zpracovává řadu let. K výstavě vyšla publikace, která je věnována Sozanského osobní a umělecké reflexi činu Jana Palacha, roku 1969 a vývoji v období „normalizace“ až do současnosti. Obsahuje řadu výtvarnickových děl, která jsou doplněna texty historiků Petra Blažka a Petra Koury a dobovými prameny dokreslujícími dané období. V knize se objevují dosud

neznámé materiály a texty od více než čtyřiceti osobností, které ve svých výpovědích reagují na čin Jana Palacha.

Otevřeno od 12. června do 2. října.

Dlouhý, Široký a Krátkozraký

Divadlo Jára Cimrmana na své pravidelné zastávce v letní Litomyšli vystoupí 23. června od 19.30 hodin ve Smetanově domě s pohádkou, která u dětí propadla: Dlouhý, široký a krátkozraký. V titulních rolích účinkují: Petr Brukner nebo Petr Reidinger, Jan Hraběta nebo Bořivoj Penc, Princ Jasoň: Miloň Čepelka nebo Marek Šimon, Zdeněk Svěrák nebo Miroslav Táborský j.h. a další. Vstupenky na www.smetanuvdum.cz, nebo v informačním centru.

České umění 21. století

Výstava ze soukromé sbírky Roberta Runtáka
9. června - 6. července v sálech zámeckého pivovaru

„Robert Runták má ve své sbírce mnohá zásadní díla, která u nás ve 20. století vznikala. Lze proto očekávat, že výstava vzbudí dostatek pozornosti mezi laickou i odbornou veřejností,” láká k návštěvě zámeckého pivovaru ředitel festivalu Smetanova Litomyšl Jan Píkna.

nezapomeňte také navštívit

Hrůza v divadle

Michal Hrůza se svou Kapelou Hrůzy vystoupí 16. května od 19.30 hodin ve Smetanově domě, a to v naprosto jiném kabátě než obvykle. Na akustickém turné představí průřez celou diskografií, včetně několika starších skladeb z jeho působení v Ready Kirken. Více na www.smetanuvdum.cz

Středa, hudby vám třeba

Každou prázdninovou středu (od 6. července do 31. srpna) je pro vás připraveno posezení s živou hudbou různých žánrů na přírodním parketu, tentokrát za Smetanovým domem. Občerstvení zajištěno. Začátky koncertů od 19.30 hodin, vstup volný.

Opera pod májovým nebem

Koncert na podporu vycházejících pěveckých hvězd na open air koncertu v srdci města. Účinkují: Lenka Čačourková Ďuricová, Václava Krejčí Housková, Josef Moravec, Pavel Švingr, Leoš Krejčí a Orchester Moravského divadla Olomouc. Začínáme 28. května v 18.30 hodin na Smetanově náměstí, vstup volný.

1. ročník rockového Life Litomyšl

První ročník rockového festivalu na Primátorské hrázi se uskuteční v sobotu 16. července. Vystoupí Vladimír Mišík & ETC, THIS & Vojta Kotek, No Name a další. Více na www.festivallitomyisl.cz

Litomyšl láká k návštěvě galerií i uměleckých objektů ve veřejném prostoru

Jen málokteré desetitisícové město se může pochlubit tak velkým množstvím galerijních prostor jako právě Litomyšl. Především v turistické sezóně žije centrum města výtvarným uměním. Kromě řady galerií zde hraje důležitou roli také umění ve veřejném prostoru.

Víkend v Litomyšli začíná ve čtvrtek

Máte rádi umění a historii? Chcete stihnout vše během víkendu, nic z bohaté litomyšlské nabídky nevynechat a ještě ušetřit za vstupné? Co bylo dříve nemožné, stává se nyní realitou. Patnáct vybraných muzeí a galerií pro vás

každý první čtvrtek v měsíci otevírá svoje dveře zdarma. Přidáme-li množství uměleckých děl ve veřejném prostoru, moderní architektonické realizace a řadu kulturních akcí, věříme, že v Litomyšli se od čtvrtka do neděle nudit rozhodně

nebudete. Leták se seznamem soukromých i státních institucí, které se do projektu zapojily, žádejte v informačních centrech. Akce nepatří pro školní třídy a jiné velké organizované skupiny.

Lukáš Rittstein - Tour 2010

Do konce srpna můžete v Klášterních zahradách vidět dílo výtvarníka, který Českou republiku reprezentoval na výstavách EXPO 2010 a 2015. Po drážďanské terase Evropy před budovou Neue Albertina a střeše pražského Centra současného umění DOX jsou Klášterní zahrady třetí zastávkou autobusu na jeho cestě světem. Uvnitř objektu je promítán dokument Barbory Šlapetové o sňatku domorodců na Papue Nové Guiney s názvem Prodaná nevěsta. Dílo je součástí výstavy Lukáše Rittsteina, Michaela Rittsteina a Barbory Šlapetové s názvem „S astronautickou lehkostí motýla zpátky do kamene“, kterou můžete do konce května navštívit v Galerii Miroslava Kubíka.

David Černý tvoří poprvé pro Litomyšl

Známý sochař a provokatér David Černý tvoří tento rok speciálně pro Litomyšl sochu do veřejného prostoru. Kde plastika bude umístěna a co bude symbolizovat, je prozatím zahaleno tajemstvím.

nezapomeňte také navštívit

Magdalena Jetelová - Židle

Velká židle s nakročenou nohou od výtvarnice Magdaleny Jetelové zdobí Klášterní zahrady. Její větší sestra je instalována před Sovovými mlýny na pražské Kampě.

1art pro umění

1art pro umění je malý pozemek v Mariánské ulici o rozloze 1 ar. Nestojí zde žádná stavba, prostor je zasvěcený umění. Koncept díla vytvořil architekt Josef Pleskot.

Dvojhvězda

Moderní plastiku z kevlarových vláken od Federica Díaze a Mariany Kopala najdete v Havlíčkově ulici, kde stával rodný dům světového astronoma Zdeňka Kopala.

Jiří David - DNA vodopád

V pořadí třetí neonová realizace Jiřího Davida byla vytvořena speciálně pro Litomyšl. DNA vodopád září z litomyšlské Galerie Miroslava Kubíka na Smetanově náměstí.

Tvář - příběh ztracení a touha znovunalezení

Madona z Osíka jako prvořadá umělecká památka, starobylý kulturní předmět a svědek současnosti bude vystavena v kryptě chrámu Nalezení sv. Kříže.

Nejstarší polychromovaná řezba na našem území (990-1180) byla objevena teprve nedávno nedaleko Litomyšle. Dílo vzniklé pravděpodobně na pomezí Francie a Švýcarska

ška však ztratilo během staletí svou tvář. Aktuální výstava v Litomyšli je nesena touhou opět do sochy vdechnout život a vrátit ji do přirozeného sakrálního prostředí. Architektem a současně autorem myšlenky hledání nové tváře je Josef Pleškot, odbornými garanty a spoluautory konceptu jsou prorektor UK a přední český znalec středověkého a raně novověkého umění Jan Royt a Norbert Schmidt, vedoucí Centra teologie a umění při FTF UK. Slavnostní zahájení výstavy proběhne 9. června od 17 hodin, 10. června se uskuteční setkání a diskuse s aktéry litomyšlské výstavy: J. Pleškotem, J. Roytem, M. Jandou a N. Schmidtem, obojí přímo v prostorách kostela Nalezení sv. Kříže. Aktuální informace o výstavě a doprovodném programu naleznete na www.tvarlitomysl.cz.

Mařák, Filla, Čapek i Zrzavý v Městské obrazárně

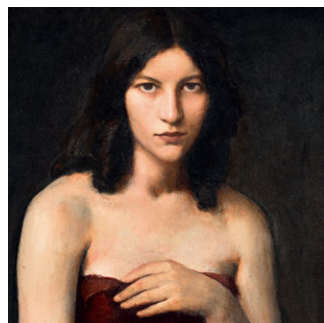
Expozice Městské obrazárny, otevřená od 1. května, představuje díla autorů, kteří se řadí ke špičce českého výtvarného umění - Julia Mařáka, Emila Filly, Josefa Čapka, Jana Zrzavého a dalších. Městská galerie v letošním roce prezentuje další část ze své bohaté sbírky děl na papíru, mj. práce Františka Bílka, Františka Tichého, Josefa Váchala, Jiřího Johna, ale i nově získaná díla - sochu Myslitele od Františka Jandy či portrét Anny Matičkové od Josefa Voleského.

V prostorách obrazárny chce galerie také prezentovat díla umělců spjatých s Litomyšlí a jejím okolím, kteří přesahují svým významem hranice regionu (J. Mařák, A. Dvořák, M. Švabinský, J. Matička, B. Kopecký, L. Jandová), ale i zpřístupnit díla velíkanů českého umění (J. Čapek, E. Filla, J. Zrzavý, J. Láda, V. Preis-

sig, J. Preisler, J. Váchal J. Panuška, A. Kalvoda aj.).

Výstava, která návštěvníkovi umožní zhlédnout průřez devadesátiletou historií galerie i moderních dějin českého umění, potrvá do 30. září.

Městskou obrazárnu najdete ve 2. patře zámku Litomyšl.

Lázeňské lavičky: Posad'te se na umění

Na „kolonádě lázní ducha“, vedoucí ulicemi Mariánskou, Váchalovou, B. Němcové, Šmilovského, Toullov-

cových a Šantovým náměstím, jsou rozmístěny lavičky umělecky ztvárněné během výtvarného symposia v dubnu 2013. Zúčastnili se jej Vladimír Gebauer, Pavla Aubrechtová, Jitka Štenclová, Eduard Halberštát, Aleš Lamr, Jiří Kačer, Jan Steklík, Vendula Látalová, Jiří Látal, Aleš Ogoun, Aleš Hvízdal a další.

Projekt Lázeňské lavičky je stále otevřen a pokračuje i v letošním roce.

Srdce pro Václava Havla

Stálou výstavu soch Olbrama Zoubka v roce 2014 doplnilo „Srdce pro Václava Havla“. Uspořádání expozice navrhl architekt Josef Pleškot. Po celém obvodu samostatné místnosti, v jejímž středu je Srdce, umístil svítící verš z prologu knihy Kazatel. Na dotykové obrazovce si návštěvníci mohou prohlédnout fotografie zachycující vznik Srdce, několik krátkých videí se záběry plety a vytváření Srdce. Mohou si také prolistovat rozhovor s oběma

autory Lukášem Gavlovským a Romanem Švejdu.

Bohdan Kopecký U Rytířů

Výstava Bohdan Kopecký - Vladyka z Bídy představí tvorbu akademického malíře a litomyšlského rodáka, který se svým dílem i životem nemsazatelně zapsal do dějin Litomyšle. Prezentována budou jeho ikonická díla zachycující krajinu Mostecká i drobnější práce, které vytvářel pro potěšení svých litomyšlských přátel. Výstava představí také autorovu bohatou ilustrátorskou činnost.

Vernisáž se uskuteční v pátek 1. července v 17 hodin před domem

U Rytířů. Výstavu můžete navštívit až do 2. října. U příležitosti výstavy vyjde i stejnojmenná publikace.

Doporučujeme tyto galerie:

Městská galerie Litomyšl

dům U Rytířů
www.galerie.litomysl.cz
30. 4. - 26. 6.
Olbram Zoubek - Sochy

Městská obrazárna

2. patro zámku Litomyšl
1. 5. - 30. 9.

Zámecké sklepení

Sochy Olbrama Zoubka,
Srdce pro Václava Havla
www.sklepeni.smetanovalitomysl.cz

Portmoneum - Museum J. Váchala

do konce září výstava Petr Válek - Do nebička.
www.portmoneum.cz

Galerie Kroupa

www.galeriekroupa.cz

Zdeněk Sklenář

www.zdeneksklenar.cz
do 29. května - Mistři české kresby

Galerie Miroslava Kubíka

www.galerie-mk.cz
do 28. května - Lukáš Rittstein, Michael Rittstein, Barbora Šlapetová

Galerie - Antik Hotel Sofia

www.antikhotelsofia.cz

White Gallery v Osíku u Litomyšle

od 12. června do 30. září výstava Daniel Pešta - Záznamy noční hlavy
www.whitegallery.cz

Možná nevíte, že...

Litomyšlský rodák Zdeněk Kopal, nejvýznamnější český astronom 20. století a objevitel tzv. těsné dvojhvězdy, byl autorem map, podle kterých astronauté z programu Apollo brázдили Měsíc. Na místě rodného domu dnes stojí plastika dvojhvězdy od umělců Federica Díaze a Mariana Karla.

Vychutnejte si Litomyšl

Řekne-li se Litomyšl, vybaví se mnohým jméno Magdalena Dobromila Rettigová. Tato buditelka a výtečná kuchařka prožila v našem městě podstatnou část svého života. Její odkaz a umění připomínají každoročně konané Gastroslavnosti M. D. Rettigové. Pátý ročník slav-

ností se uskuteční o víkendu 21. – 22. května 2016. Popáté se sejdou gourmeti, milovníci dobrého jídla a pití s kuchaři, odborníky na moderní gastronomii a výrobci kvalitních potravin na litomyšlských náměstích, aby vzdali hold Magdaleně Dobromile Rettigové.

Možná nevíte, že...

Magdalena Dobromila Rettigová, známá česká kuchařka a národní buditelka, v Litomyšli žila od roku 1834 do své smrti v roce 1845. Spisovatelka, korespondentka časopisu Květy, básnířka a autorka divadelních her neovládala do svých osmnácti let vůbec češtinu. Když ovlivněna svým vlasteneckým mužem Sudipravem započala kariéru spisovatelky, stala se jednou z prvních česky píšících žen. Kromě va-

ření, psaní a organizace společenského života měla Rettigová ještě jeden velice neobvyklý koníček – byla prý nadšeným mineralogem. Svému muži porodila celkem jedenáct dětí. Nejslavnější dcera Jindřiška působila jako primadona v Královské opeře v Mnichově a jako koloraturní pěvkyně ve Stavovském divadle v Praze a ve Štýrském Hradci. Jeden z jejích synů Josef Ondřej vstoupil do řádu piaristů

gové, průkopníci české kuchyně. Tato národní buditelka, básnířka, spisovatelka a autorka slavné Domácí kuchařky v Litomyšli pobývala posledních jedenáct let svého života a je na zdejší hřbitově pochována. Městské gastroslavnosti k počtě největší z litomyšlských žen jsou inspirovány zejména jejím stále moderním přístupem, když hospodyňky učila, aby ve vaření nepodléhaly stereotypu, experimentovaly, radovaly se z pečlivého servírování a vaření se stalo jejich zálibou.

Téma ročníku: „Hromový kořen jinak řečený špargl“

Hromový kořen, špargl, dnes nejčastěji chřest si lidé vychutnávali už před naším letopočtem, zároveň jej užívali i jako lék s údajně afrodisiakálními účinky. Velmi se mu dařilo i na našem území, dobře jej znala a běžně připravovala také Magdalena Dobromila Rettigová. Za socialistické zemědělské velko-

a stal se uznávaným profesorem v Hustopečích na Moravě. Celý život se věnoval astronomii a také koníčku své matky – mineralogii.

výroby však u nás chřest vymizel a česká kuchyně se k této lahůdce vrací teprve nyní. Litomyšlské gastroslavnosti, pořádané v období jeho vrcholící sezóny, chtějí ukázat rozmanitost použití, chutí, tradičních i nových receptů a představit české pěstitele.

Více na www.gastroslavnosti.cz

Program gastroslavností

Pondělí 16. 5. až pátek 20. 5. Gurmánská pouť, Rettigová znovu ve škole, galavečeře a večery pro gourmety

Restaurace a školní jídelny v Litomyšli a okolí vaří pokrmy podle M. D. Rettigové především s využitím chřestu.

Sobota 21. 5.

11.00 – Gastrofestival

Hold Magdaleně Dobromile Rettigové, průvod kuchařů, kuchařské prezentace, zábavné soutěže, zajímaví hosté, ochutnávání gastronomických specialit, místních produktů a regionálních potravin, představení společnosti Český chřest.

Svíčková Open – soutěž o nejlepší svíčkovou, otevřená pro profesionály i amatéry.

Kuchařská soutěž týmů hotelových škol Pardubického kraje.

Soutěž ve vaření kotlíkového guláše „O kotlík starosty Litomyšle“. Dětský program se školičkou vaření a zdobení Pardubických perníků.

19.00 – Valašský hodokvas

– večerní posezení s hudbou u trnkovic, frgálů, kyselice, halušků a dalších valašských specialit

Neděle 22. 5.

11.00 – Sousedská husička

Společně servírovaný oběd pod širým nebem s hudbou a soutěží o nejlepší domácí bábovku.

Obliba vína v Litomyšli roste

Přestože to z Litomyšle na Moravu není daleko (k zemské hranici asi 12 km), vinné révě se zde kvůli chladnému podnebí příliš nedaří. To však neznamená, že zde lidé nepijí víno. Ve sklepích litomyšlského zámku zraje řada vín Chateau Litomyšl. Vína pocházejí z produkce moravských vinařství a vyrobena byla v limitovaném množství pouze pro tuto řadu. Ochutnat a zakoupit si je můžete při každé návštěvě zámeckého sklepení. Z vín Chateau

Litomyšl je možno v zámeckém sklepení uspořádat řízenou ochutnávku pro skupiny.

Můžete si také pronajmout ve sklepení privátní box pro svůj vinný archiv a přicházet sem s přáteli vína degustovat.

V centru města lze navštívit hned několik vináren a vinoték. Kousek Moravy pak do Litomyšle přijede v sobotu 10. září, kdy na horní části Smetanova náměstí začíná 5. litomyšlské vinobraní.

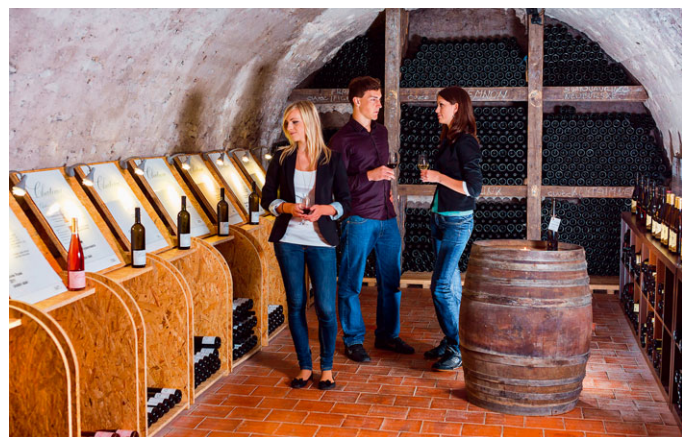
Obnovení tradice pivovarnictví

V Litomyšli se vařilo pivo pravděpodobně již od 14. století. Výnosné právo vařit pivo tehdy náleželo měšťanům, kteří jej po postavení zámeckého pivovaru v 16. století byli nuceni podstoupit vládnoucímu rodu Pernštejnů.

V zámeckém pivovaru se pivo vařilo až do roku 1953. Po více než 60 letech obnovil tradici pivovarnictví v našem městě nadšenec a domo-

varník Jiří Kohák z Nedošína. Ten v roce 2005 koupil bývalý hostinec Veselka na Záhradí, kde v roce 2013 začal vařit pivo. Bedřichova jedenáctka, pojmenovaná po B. Smetanovi, jenž se narodil v litomyšlském zámeckém pivovaru jako syn tmného sládky, se vydařila. Potvrdila to v roce 2015 odborná porota na Reprezenačních slavnostech piva v Táboře, kde Bedřichově 11° udělila první místo a Zlatou pivní pečeť v kategorii Světly ležák z minipivovaru.

Litomyšlský pstruh

K Litomyšli již za časů biskupství na přelomu 14. - 15. století patřily také rybníky. Chov ryb má ve městě a jeho okolí tedy tradici, která trvá několik set let. Opravdovým pojmem mezi rybáři se však od druhé poloviny 19. století stal především litomyšlský pstruh. Už v roce 1862 založil v Nedošíně u Litomyšle (dnes součást Litomyšle) „zvěčňelý mlynář“ Kašpar

Vacek chov pstruhů, který je pokládán za nejstarší závod svého druhu v Čechách a dost možná také v Evropě. Podnik velmi zvelebili zakladatelův syn Stanislav Vacek a vnuci Zdeněk a Maxmilián Vackovi. Spolu se starými zemskými a spolkovými líhněmi vytvořili tyto odborně neobyčejně zdatní praktikové základy pro rozvoj našeho pstruhařství. Po smrti Jiřího Vacka byl chov po-

najat firmě Rybářství Litomyšl, s.r.o. Tato firma, která je pokračovatelem tradice chovu ryb v Litomyšli a okolí, hospodáří na 1100 ha vodních ploch, celkem 220 rybníků zejména v Pardubickém kraji. Pstruzi úctyhodných rozměrů jsou k vidění v řece Loučce v centru města. Rybí pokrmy z místních chovů naleznete také na jídelních listcích litomyšlských restaurací.

nezapomeňte také ochutnat

Litomyšlské pralinky

Uprostřed Smetanova náměstí najdete Chocco Caffé s nabídkou více než čtyř desítek druhů čokoládových pralinek. Pro skupiny zájemců jsou pořádány i kurzy výroby pralinek či ochutnávky čokolády.

Elixír Lázní ducha

V minulé lázeňské sezóně byl poprvé představen Elixír Lázní ducha. Tento nápoj, který je kombinací medoviny a červeného vína, můžete zakoupit v informačních centrech.

Starodávne jarmarky

Staročeské i houbové speciality, medovina, pivo, víno i další dobroty nabídne oblíbený starodávny jarmark. Akce se koná na horní části Smetanova náměstí ve dnech 18. června a 17. září.

Fish Fest

V sobotu 10. září můžete také navštívit 11. Fish Fest na zahrádce hospody Na Kopečku v sousedství zámku. Za doprovodu hudebních skupin se zde budou podávat ryby z litomyšlských sádek.

Pro děti nic lepšího není než to naše Litomyšlení

Zámecké návrší je v lázeňské Litomyšli ideálním místem pro výlet s dětmi. Revitalizace tohoto historického jádra města přinesla nejen místa obdivovaná dospělými návštěvníky, ale i jedinečný dětský program Litomyšlení. Ten svou hravostí výborně zprostředkuje poznání historického místa i dětem. Pracovní list, se kterým lze výlet do historie Litomyšle podniknout, vás provede regionálním muzeem, kostelem Nalezení sv. Kříže, Rodným bytem Bedřicha Smetany, bludištěm, dětským pavilonem na zá-

meckém nádvoří, zámekem i zámeckým parkem. Při vašem putování navštívíte bludiště historii zámku, školu rytířů a dvorních dam, poznáte život na zámku, zábavu v zámecké zahradě nebo se vydáte vzhůru k andělům. Pracovní list si můžete vyzvednout zdarma v zámeckém infocentru, muzeu a v pokladně piaristického kostela Nale-

zení sv. Kříže. Většina vstupů je zdarma, za úspěšné vyplnění listu návštěvník navíc přímo v kostele získá volný vstup na jednu z nejhezčích vyhlídek na město. Přehled míst, která na zámeckém návrší stojí za to navštívit, naleznete na www.zamecke-navrshi.cz. Pokud k nám míříte se školou, doporučujeme také zážitkové vzdělávací programy projektu Škola na zámku. Více na www.skolanazamku.cz.

800 000 dílků LEGA na zámeckém návrší

Všechny milovníky stavebnice LEGO zveme v červenci a srpnu do zámecké jízdárny. Rozsáhlá výstava představí tematické expozice dioramat: Lego město s kolejišti, přístavy a letišti, dále Lego Friends Heartlake město, sbírka Lego Star Wars modelů, Lego Movie a další exkluzivní exponáty z řad továrních setů. Velkým lákadlem může být i filmová tvorba z kostiček, která

představí oblíbené filmové a televizní ikony The Simpsons, Back of the Future, Harry Potter, Toy Story – Příběh hraček, Krotitelé duchů a dále např. sbírka dnes již nevyřábených kostiček, kousátek a chrástítek LEGO Baby. Svou rozmanitostí tak výstava představí dlouhou historii legendy jménem LEGO. Děti i hraví dospělí jistě ocení plně vybavený hrací koutek.

Muzeum hraček

Muzeum domečků, panenek a hraček naleznete naproti zámeckému pivovaru. V jeho sbírkách je zastoupeno několik stovek hraček, od roku 1850 až po ty současné. Muzeum je otevřeno: květen až září denně od 10 do 17 hodin, duben a říjen pouze o víkendech a svátcích od 10 do 16 hodin, mimo tuto dobu po telefonické domluvě.

Možná nevíte, že...

Ve zdi Klášterních zahrad v Litomyšli byla v roce 2005 úplnou náhodou nalezena 90 milionů let stará zkamenělina ryby, která ještě zažila dinosaury. Zkameněliny v opukovém kameni si všiml student gymnázia Jan Kosla, který upozornil učitele. Rybu po osmiho-

dinovém boji vyjmuli ze zdi pracovníci Národního muzea. Na schodech Klášterních zahrad rybu připomíná její bronzový odlitek.

Chcete splnit tři přání? Stačí si naši zlatou ryбку pohladit a své přání vyslovit.

Prázdninové pátky s pohádkami a koncerty

1. července odstartuje oblíbený maraton pohádek a koncertů Touloucovy prázdninové pátky. Do konce srpna tak každý pátek od 18.00 hodin bude čekat na všechny malé i velké diváky na Touloucově náměstí pohádka. Od 19.30 hodin pak na stejném místě zahraje kapela. V případě nepříznivého počasí se

představení konají v Music Clubu Kotelna. Na všechny akce je dobrovolné vstupné a celý výtěžek

je vždy zasílán na konto Nadace rozvoje občanské společnosti Pomozte dětem!

Tři bratři - výstava o vzniku filmu

Výstava v Regionálním muzeu v Litomyšli představí originální kostýmy a dekorace z hudební pohádky Tři bratři režiséra Jana Svěráka. Přijďte nahlédnout do věže spící Růženy, okoukněte dokonale kostým pověstné Báby z mokřin nebo červený plášť Karkulky. Provedeme vás třemi klasickými pohádkami a poodhalíme vám

zákulisi samotného vzniku filmu, který je adaptací tří minioper Jaroslava Uhlíře a Zdeňka Svěráka. A nebude chybět ani letní pohádková herna pro děti. Výstavu pořádá litomyšlské muzeum ve spolupráci s Barrandov Studio, a.s. Výstava je otevřena od 5. června do 18. září.

 Touloucovy prázdninové pátky 2016 Město Litomyšl vás zve na osmnáctý celoprázdninový festival pohádek a koncertů na litomyšlském Touloucově náměstí. Součástí každého večera je tradiční losování o ceny.		
1. července 18.00 Divadlo Pohádka Praha O dvou chroustech 19.30 Brigita Cmuntová & Štěpán Klouček	8. července 18.00 Divadlo Tramtarie Praha O pračlovících 19.30 Sabrage s Julianem Záhorovským	15. července 18.00 Liduščino divadlo Praha Rozpuštělý kabaret 19.30 Keltský Bran
22. července 18.00 Kejkliřské divadlo Vojty Vrtka Velká cirkusová pohádka 19.30 Vltava	29. července 18.00 Divadlo Pruhované panenky Praha O Sněhurce 19.30 Klec	8. srpna 18.00 Divadlo 100 opic Praha Dlouhý aneb Dlouhý, široký a Bystrozraký 19.30 Jananas
12. srpna 18.00 Divadelní společnost Koňmo Vyprávění starého vlka aneb pravda o Karkulce 19.30 Vladimír Merta a Hromosvod	19. srpna 18.00 Divadlo M Praha Čarodějnická pohádka 19.30 Jiří Holoubek Trio se Zdenou Tichotovou	26. srpna 18.00 Divadlo Koráb Brno Kašpárek a drak 19.30 Luboš Andršt Bluesband a Dani Robinson
22.00 – 3.00 Touloucová afterparty každý pátek o prázdninách v Music Clubu Kotelna		
 Litomyšl znovuuzrozena Vstupné je dobrovolné a bude věnováno na konto Pomozte dětem. V případě nepříznivého počasí se akce koná v Music Clubu Kotelna.		

nezapomeňte také navštívit

Zámecké sklepení v moci pekelné

Zámecké sklepení se také letos ocitne v moci pekelné. Stane se tak o víkendu 2. – 4. prosince. Rezervační systém do pekla bude spuštěn 1. listopadu. Více informací na www.pekelnekraslovstvi.cz

Andělské adventní neděle

Odpolední koncerty, program v muzeu, výstava betlémů, duchovní zamýšlení i vánoční speciality. Navštivte zámecké návrší o adventu. První andělská adventní neděle připadá již na 27. listopadu.

Muzejní noc

V červnu letošního roku obnoví Litomyšl tradici muzejních nocí. Většina kulturních institucí tak bude mít v sobotu 4. června otevřeno minimálně od 15 do 23 hodin a navíc zcela zdarma.

Štědrovečerní koledování

Tradiční Štědrovečerní koledování – zpívání se skupinou Věneband před muzeem, se uskuteční 24. prosince od 13.30 hodin. Nezapomeňte svíčky s sebou, Junák – český skaut opět přiveze Betlémské světlo.

V zdravém těle zdravý duch

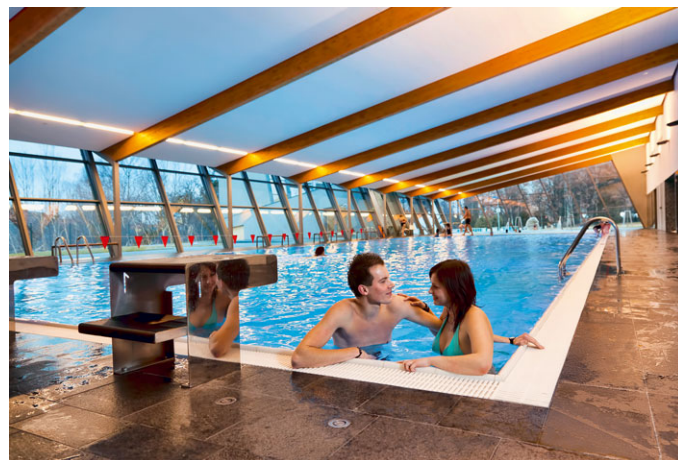
Litomyšl nabízí po celý rok širokou škálu sportovních aktivit, proto může být dobrým cílem i pro vaši aktivní dovolenou. Město a jeho okolí láká k pěším výletům i cykloturistice. Kromě sítě značených cy-

klotras nabízí v turistické sezóně také využití cyklobusu, který vás i s kolem dopraví do sousedních regionů. Milovníci jezdeckví mohou navštívit Jízdárnu a hřebčín v Suché nedaleko Litomyšle. Vyznavače

sportovního rybolovu potěší zejména rybníky v okolí města. Zahálet však nemusíte ani přímo v Litomyšli. Doporučujeme plavání v městském bazénu či koupališti. Protáhnout tělo můžete také na

stadionu Černá hora či krytém zimním stadionu. Na své si přijdou milovníci tenisu, squashu, bowlingu a kolektivních her. Pobavit se můžete v indoor golf centru či v kryté motokárové hale.

Náš tip: Městský bazén a koupaliště

Krytý plavecký bazén najdete v Litomyšli v těsném sousedství veřejné plovárny. Využít zde můžete pětadvacetimetrový bazén, páru i vířivku. K dispozici je také venkovní výplavový bazén a menší bazén pro rodiny s dětmi. Originální budova s příjemným interiérem získala titul Stavba roku 2011.

Stavba litomyšlské **veřejné plovárny** začala ještě před II. světovou

válkou, otevřena byla až léto 1948. V devadesátých letech byla plovárna zrekonstruována. K dispozici je velký padesátimetrový plavecký bazén se skokanskými můstkami a deset metrů dlouhou skluzavkou. Voda v bazénu je přehřívána solárními kolektory na příjemnou teplotu. Zejména mladší návštěvníci ocení menší pětadvacetimetrový plavecký bazén a 92 metrů dlouhý tobogán.

Windsurfing a paddleboarding pro malé i velké

Objeďte místo s netradiční atmosférou na kraji Litomyšle v blízkosti přírodní rezervace u Nedošína. „Hawaii“ na rybníku Velký Košíř lze prožít odpočinkem nebo při sportovních akcích, jako jsou Otevřené odpoledne pro příznivce vodních sportů 5. června od 13.30 do 18.00

hodin nebo na jednom z každoročních windsurfing, paddleboarding, tenis kempů pro malé i velké. Termíny na www.pireo.info. Není to žádná věda. Přijďte se přesvědčit sami. Cyklisty potěší nová cyklostezka, děti hřiště uprostřed zeleně, občerstvení a další.

nezapomeňte také navštívit

Rekreačně sportovní areál Černá hora

Zpevněné cesty o délce 5 km, přírodovědná stezka s informačními tabulemi. Terén mohou pro svou rekreaci plně využít chodci, běžci i cyklisté.

Městský stadion Černá hora

Využijte sportoviště s moderními atletickými drahami, fotbalovým a tréninkovým hřištěm a tribunou letního stadionu.

Krytý zimní stadion

V zimní sezóně místo hokejových zápasů i bruslení pro veřejnost. V létě je areál využíván pro zápasy v in-line hokeji, soustředění florbalistů či basketbalistů.

Tenisová hala

Můžete si zde zahrát tenis, squash, bowling, badminton, stolní tenis, v areálu i volejbal, plážový volejbal a nohejbal. K dispozici je tenisový dvorec s povrchem Decoturf.

Litomyšl v mobilech a tabletech

Máme pro vás nabídku tří aplikací, které se vám při pobytu v Litomyšli jistě budou hodit. První z nich je multimediální publikace **České dědictví UNESCO**. Kromě českých a moravských památek UNESCO

zde najdete i další zajímavosti z měst UNESCO. Prohlédnete si řadu překrásných fotografií a spotů, dozvíte se hromadu nových informací a přesvědčíte se o tom, že města UNESCO opravdu stojí za to vidět! Jsou zde i doporučené prohlídky a mapy jednotlivých měst UNESCO. Poutavou formou představuje nejvýznamnější památky, přírodní zajímavosti a jiné turistické atrakce regionu **Českomoravské pomezí** další multimediální katalog. Kromě Litomyšle zde najdete i doporučené prohlídky a další informace z Poličky, Moravské

Třebové, Vysokého Mýta či Svitav. Chcete se alespoň na chvíli stát hudebním skladatelem v rodišti Bedřicha Smetany, vidět rytíře bojující na hradbách hradu Svojanov nebo se vyfotit s elegantním kabrioletem z dílny Josefa Sodomky? Stáhněte si nového **mobilního průvodce Českomoravským pomezím** s rozšířenou realitou. Bavte se a sdílejte zážitky s přáteli - mobilní průvodce přináší nejen interaktivní zábavu, ale také mnoho užitečných informací. Všechny aplikace jsou zdarma ke stažení v App Store a Google Play.

Vyhráváte rádi?

Pokud zní odpověď ANO, jsou následující řádky určeny právě pro vás. Litomyšl je zapojena hned v několika zajímavých soutěžích. Mobil, tablet a další super ceny můžete vyhrát v soutěži **Kouzelné putování Českomoravským pomezím**. Na vaši návštěvu se již těší pětadvacet turistických atrakcí tohoto překrásného regionu. Další soutěž je určena pro milovníky památek UNESCO - do konce kalendářního roku stačí navštívit alespoň 3 z 12 památek a stáváte se nejen V.I.P. členem **UNES&CO.**, ale postupujete i do slosování o ví-

kendové pobyty a další hodnotné ceny. Svazek obcí **Česká inspirace** pořádá pro změnu kvízovou soutěž. V té stačí správně zodpovědět osm kvízových otázek na webu tohoto sdružení a postupujete do slosování o volné vstupy do památkových objektů, víkendové po-

byty i řadu dalších lákavých cen. Speciální hrou je **Geofun**. Jde o geolokační hru pro milovníky chytrých telefonů, která provede zájemce zábavnou formou po nejzajímavějších místech Litomyšle, ale i dalších měst. Průvodcem po Litomyšli vám bude M. D. Rettigová.

Tipy na výlet

White Gallery v Osíku (3 km)
Pozoruhodná stavba vznikla původně jako depozitář prací malířky Ludmily Jandové. Od počátku své existence však galerie žije také pravidelným výstavním programem. Od 12. června do 30. září zde probíhá výstava s názvem **Daniel Pešta, Záznamy noční hlavy**. Otevřeno: červen, červenec, srpen denně 13 - 15 hodin, v září So, Ne 13 - 15 hodin. Vernisáž výstavy se bude konat 11. června.

Vesnička Kozlov (8 km)
s chaloupkou Maxe Švabinského, vrch Kozlov s rozhlednou. V blízkosti Hory u České Třebové a oblast s hustou sítí značených turistických tras.

Nové Hradky (12 km)
Malebná vesnička s rokokovým zámekem v krásných zahradách stojí za návštěvu. Ve spýcharu se nachází První české muzeum cyklistiky, dále v areálu barokní amfiteátr, bludiště, rozárium, chov koní a jelení zvěře.

Toulovcovy maštale (14 km)
Ojedinelý soubor skalních útvarů uprostřed převážně borovicových lesů. Mnoho značených turistických tras pro pěší i cyklisty.

Proseč (20 km)
Nachází se zde Muzeum dýmek a jde o vstupní bránu do Toulovcových maštálí.

Políčka (20 km)
Město s dochovaným opevněním, rodiště Bohuslava Martinů.

Nejblíží památky UNESCO
V dosahu dvou hodin cesty autem je dalších pět měst UNESCO - Olomouc, Žďár nad Sázavou, Brno, Kutná Hora a Kroměříž.

Cyklobus Českomoravským pomezím

I během letošních prázdnin přiblíží cyklobus všechny zájemce k řadě atraktivních míst Českomoravského pomezí. Cyklisté i pěší turisté tak budou moci poznávat nejen krásy historických měst Litomyšl, Moravská Třebová, Políčka, Svitavy a Vysoké Mýto, ale také dalších zajímavých míst, jako jsou zámek v Nových Hradech, Hřebečské důlní

stezky a úzkokolejka v Mladějově, pískovcové skály Toulovcových maštálí či rozhledna na Kozlovském kopci. Cyklobus bude jezdit každý pátek, sobotu a neděli od 1. července do 28. srpna a dále o státních svátcích 5. a 6. července. Podrobné informace o provozu cyklobusu najdete na turistickém portálu www.ceskomoravskempomezí.cz.

Užitečné odkazy

www.litomysl.cz
www.zamecke-navrsi.cz
www.smetanovalitomysl.cz
www.ceskomoravskempomezí.cz
www.vychodni-cechy.info
www.unesco-czech.cz
www.ceskainspirace.cz
www.lazneducha.cz

Celoroční soutěž Lázeňské prameny

Tradiční lázně jsou zaměřeny na léčbu a rekonvalescenci těla, Litomyšl je však místem, kde lze obnovit síly duševní. K lázním patří neodmyslitelně i léčivé prameny. Takovým pramenem však nemusí být jenom voda z termálního zdroje, duši léčí především pozitivní energie, zklidnění, pozapomenutí na starosti a dobrá nálada, někdy pomůže i dobré jídlo a pití.

Proto zařazujeme mezi zvláštní skupinu lázeňských pramenů právě prameny gurmánské. Zájemci o tento druh pramenů budou moci až do konce roku 2016 navštěvovat restaurace a za konzumaci speciálně pro lázeňské hosty připravených nápojů či pokrmů sbírat razítka do svých hracích

karet. Hrací karta je součástí turistických novin. Stáhnout si ji můžete i na www.lazneducha.cz.

Vydejte se tedy od 30. dubna 2016 na procházku po vybraných litomyšlských pramenech a soutěžte o hodnotné ceny!

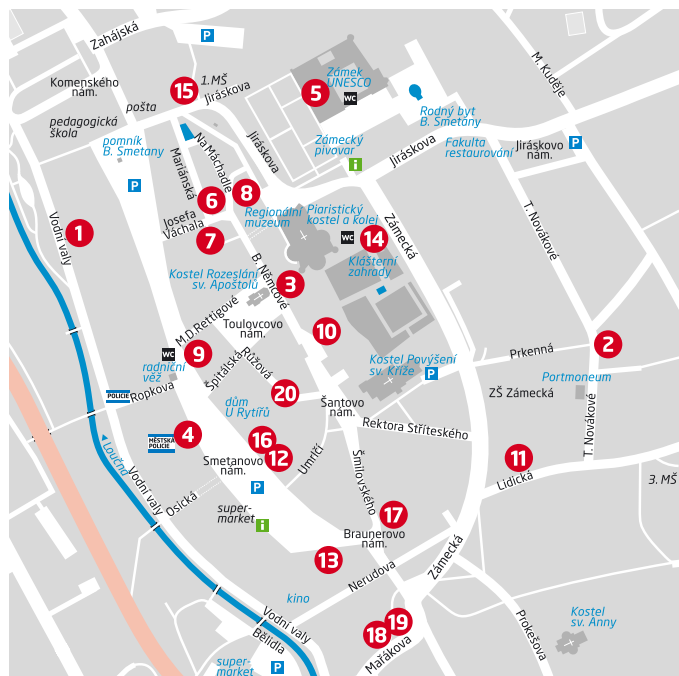
Do konce roku 2016 stačí nasbírat alespoň 7 razítek z 20 uvedených litomyšlských pramenů míst. Objednáte-li si na daném místě speciálně pro vás připravený lázeňský nápoj či pokrm, získáte razítko do hrací karty. Po splnění této podmínky nám vyplněnou hrací kartu zašlete mailem na adresu lazneducha@litomysl.cz, kartu můžete doručit i poštou nebo osobně na adresu Město Litomyšl, Odbor kultury a cestovního ruchu, Bří Šťá-

stných 1000, Litomyšl. Do losování o hodnotné ceny budou zařazeni ti, kteří zašlou správně vyplněnou hrací kartu nejpozději do 31. prosince 2016. Losovat se bude z těch soutěžících, kteří splnili podmínky soutěže a ochutnali minimálně

7 gurmánských pramenů. Vítězové budou odměněni hodnotnými cenami poslední dubnovou sobotu 2017 v rámci Zahájení 6. litomyšlské lázeňské sezóny. Výherci budou o výhře informováni minimálně 15 dní před konáním akce.

LITOMYŠL
lázně ducha

1. Pramen Zdeňka Kopala

Bobo Cafe – čerstvě přesovaná šťáva s mladým ječmenem a zákuskem (bezlepkový dezert rozplývající se na jazyku nazvaný Andělská roláda)

2. Pramen Terézy Novákové

Restaurace a Minipivovar Veselka – originální litomyšlské pivo – nefiltrované a nepasterizované

3. Klášterní pramen

Restaurace Pod Klášteřem – kvasnicové pivo Erdinger z německého rodinného pivovaru

4. Gold Caffé Special

Caffé Gold Bar – espresso, mléčná pěna, čokoládová příchuť a čokoládové cookies (kávoový nápoj podávaný s čokoládovou sušenkou)

5. Pramen Bedřicha Smetany

Zámecké sklepení – víno Chateau Litomyšl

6. Nevinný střík

Kavárna Mandala – (ne)vinný střík s příchutí fialky nebo levandule

7. Pramen Josefa Váchala

Literární kavárna Na Sklípku – pivo Pilsner Urquell

8. Živý pramen

Muzejní kavárna Rócafé – Fresh – čerstvě lisovaná, antistresová šťáva z jablka, okurky a řapíkatého celeru nebo kávový speciál

9. Pramen M. D. Rettigové

Chocco Caffé – horká čokoláda (53%) se šlehačkou

10. Pramen Matěje Kuděje

Hostinec U Černého orla – Holba – ryzí pivo z hor (10°, 11° Šerák nebo 12°)

11. Prokešův pramen

Antik Hotel Sofia – košer slivovice nebo bulharská vínovice – rakija, oboje s vtipem pro tento den

12. Pramen Julia Mařáka

Kavárna Julius Mařák – Mařákovovo cappuccino s malinovým dortem

13. Pramen Boženy Němcové

Hotel Zlatá Hvězda – Lahodný osvěžující nápoj se šumivým vínem, lesními plody a kapkou bylinkového aperitivu

14. Pramen rektora Stříteského

Klášteřní sklípek – Aperol-spritz (tradiční koktejl Prosecca a Aperolu s výjimečnou nahořklou chutí pomeranče namíchaný podle původní italské receptury)

15. Pramen biskupa Jana Augusty

Vinotéka Milanova Pod zámekem – Švihák lázeňský – aneb Řez vínem a k zakousnutí Lázeňský utopenec neboli Utopenec, jak má být

16. Podzemní Jiráskův pramen

mládí – Cafebar Underground – Sex on the beach

17. Kávový pramen

Café Kafičko – výběrová káva až z daleké exotické Papuy – Nové Guinea

18. Pramen hraběnky Marie

Manrique de Lara y Mendoza Rettigovka – řepný mok na očištění tok (čerstvá řepná šťáva)

19. Pramen piaristů

Vinotéka Soudek – pohárek vína na zahřátí i k osvěžení

20. Pramen Bohdana Kopeckého

Vinotéka Tašner – malířova paleta fortifikovaných vín

Hrací karta místo pro razítka:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

vaše jméno

e-mail

mobil

zde odstříhnete